

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
30 januari 2023 (mondelinge uitspraak 24 januari 2023)

Zitting: 24 januari 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling heeft via beeld- en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2023 – 006

---

1. De klacht

Klaagster heeft de volgende klachten:

1. Klaagster zegt dat zij een pil moest nemen, anders zou zij een prik krijgen. Zij is toen met drie man naar haar kamer genomen en heeft een spuit gekregen. Klaagster wilde de spuit niet en wilde niet dat ze werd vastgepakt.
2. Klaagster klaagt over de bejegening. Zij heeft scheermesjes gevraagd om zich te scheren. Toen kwamen vier personen achter haar aan en stonden er twee mannen bij haar in de douche terwijl zij naakt was.

N.B. In de klachtmelding geeft klaagster bij de toestemming tot inzage aan dat zij de commissie verzoekt om juni/juli 2021 extra door te lezen in verband met belangrijke informatie. De voortgangsrapportage gaat echter niet zover terug.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 17 januari 2023 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van haar dossier.
- Op 19 januari 2023 zijn aangeklaagden en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 19 januari 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 24 januari 2023.
- De commissie heeft aangeklaagden verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 23 januari 2023 een schriftelijke reactie van dhr. L. ontvangen en op 23 januari 2023 een schriftelijke reactie van dhr. B. ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 24 januari 2023 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagden en de pvp meegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op .... Zij is bekend met een persoonlijkheidsstoornis NAO en een verstandelijke beperking. Zij heeft een beneden gemiddeld IQ. In voorgeschiedenis heeft zij meerdere TS'en waarvoor zij is opgenomen op de SEH. Er is sprake van een depressieve stemmingsstoornis en PTSS. Op 11 januari 2023 is zij met een crisismaatregel opgenomen en op 13 januari 2023 is zij met machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel op de HIC afdeling opgenomen vanwege suicidaliteit (acuut op chronisch).

Op 13 januari 2023 heeft de rechtbank, locatie Utrecht, een machtiging voortzetting van de crisismaatregel toegewezen tot en met 3 februari 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, zijn opgenomen.

Op 13 januari 2023 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 13 januari 2023 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 13 januari 2023 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 13 januari 2023 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: opname in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, omdat het uitstellen daarvan niet langer verantwoord is voor haar of haar omgeving. Klaagster wordt opgenomen op een gesloten afdeling omdat zij naar het spoor wilde rennen om zichzelf te suicideren. Voor haar veiligheid is opnemen op een gesloten afdeling noodzakelijk.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat het niet echt lekker gaat. Zij geeft aan dat zij niet relaxed onder de douche kan staan. Klaagster liep heen en weer en duwde tegen de afdelingsdeur omdat zij naar buiten wilde. Zij kreeg Lorazepam aangereikt om dit in te nemen maar dat wilde zij niet. Ze wilde uit haar kamer. Op de vraag waarom zij uit haar kamer wilde antwoordt zij dat zij uit het leven wilde stappen.

Hiernaar gevraagd antwoordt klaagster dat zij om een scheermesje had gevraagd en dat er gelijk vier personen in de douche aanwezig waren.

Gevraagd naar de opmerking in het klachtmeldingsformulier over het specifiek kijken naar de decursus in juni en juli 2021 en het feit dat de commissie niet over deze informatie beschikt vertelt klaagster dat zij toen is verkracht. Hier heeft zij een trauma van opgelopen. Daarom wil zij pertinent niet dat er mannen in haar doucheruimte en kamer komen.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij verbiedt dat er extra medicatie aan haar wordt

aangeboden en dat zij niet wil dat er nog een man in haar kamer komt omdat zij dan niet instaat voor de veiligheid.

Gevraagd of de pvp nog een aanvulling heeft antwoordt zij dat er geen beslissingsbrief artikel 8:9 Wvvgz over medicatie te vinden is. Er is wel een artikel 8:9 Wvvgz brief over de opname en de beperking van de bewegingsvrijheid. De pvp stelt dat er met het verleden van klaagster rekening gehouden had moeten worden.

5. Weerwoord van aangeklaagden op de klacht

Ter zitting hebben aangeklaagden verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt Dhr. L. dat hij niet aanwezig was op het moment dat klaagster om het scheermes vroeg. Mw. R. vult aan dat zij klaagster heeft gevraagd om terug te gaan naar haar kamer. Er is klaagster meerdere keren gevraagd niet tegen een deur aan te schoppen of te slaan en om op haar kamer te wachten tot zij gesproken zou worden door de arts en psychiater. Er is haar verzocht om orale medicatie in te nemen omdat op dat moment werd ingeschat dat dit noodzakelijk was om haar te kalmeren. Klaagster bleef doorgaan met duwen en slaan op de deur, omdat zij van de afdeling af wilde. Er was veel onrust bij haar en zij wilde zich onder de douche gaan snijden. Dhr. L. is gebeld door de verpleegkundige en heeft telefonisch toestemming gegeven voor de ingrijpmedicatie, waarop is besloten om medicatie intramusculair toe te dienen. Op het moment dat zij naar haar kamer ging, gingen er eerst twee vrouwelijke verpleegkundigen mee naar binnen. Omdat zij zichzelf bleef beschadigen en met spullen begon te gooien, is er hulp ingeroepen van collega's en zijn er twee extra mannelijke personen gekomen om te helpen. Klaagster gaf aan dat de twee mannen weg moesten. Dhr. L. betreurt het dat het zo gelopen is en legt uit dat op het moment dat iemand in gevaar komt er voor gekozen wordt om in te grijpen en ook een mannelijke collega erbij te halen.

Gevraagd hiernaar antwoordt Dhr. L. dat in het opnamegesprek dhr. K. samen met klaagster de medicatie heeft besproken. Er is wel een administratieve fout gemaakt met betrekking tot de beslissingsbrief. Er is na de ingrijpmedicatie geen artikel 8:9 Wvvgz beslissingsbrief opgemaakt en uitgereikt. Dhr. L. geeft aan de brief alsnog te maken en deze samen met klaagster zal bespreken.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester genomen crisismaatregel en de door de rechtbank toegewezen machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en

- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder verplichte zorg in de vorm van ingrijpmedicatie de geestelijke stoornis in stand blijft en dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg in de vorm van ingrijpmedicatie leidt tot ernstig nadeel en derhalve noodzakelijk is. Suïcidaliteit is acuut verhoogd. Klaagster heeft meerdere pogingen ondernomen en zij wilde weg om een eind aan haar leven te maken. De commissie constateert dat in verband hiermee moest worden gekozen om haar orale medicatie aan te bieden, hetgeen meerdere keren is aangeboden. De commissie is van oordeel dat, nu klaagster dit bleef weigeren en de situatie niet tot rust kwam, na contact met de psychiater van de afdeling terecht tot het toedienen van noodmedicatie is overgegaan. De commissie is van oordeel dat nu sprake is van een acute situatie een onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk is.

De commissie constateert dat het ontbreken van de zogenaamde artikel 8:9 Wvvgz beslissingsbrief, hetgeen door de pvp in de hoorzitting wordt opgemerkt, niet relevant is nu dat geen onderdeel van de klacht uitmaakt. Strikt formeel legt de commissie dan ook dit punt terzijde. De commissie is wel van oordeel dat dhr. L. gehouden is de bedoelde brief alsnog op te maken en aan klager uit te reiken, hetgeen hij in de hoorzitting heeft toegezegd.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg in de vorm van het toedienen van ingrijpmedicatie doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagden, zoals ook beschreven in de schriftelijke reacties, tot het toedienen van acute ingrijpmedicatie, voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van acute ingrijpmedicatie op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie verklaart dit klachtonderdeel derhalve **ongegrond**.

De commissie overweegt ten aanzien van de klacht van klaagster over de bejegening van de verpleging het volgende. Er was bij klaagster veel onrust en er waren meer dan voldoende aanwijzingen dat zij zich onder de douche wilde gaan snijden. Omdat klaagster zichzelf bleef beschadigen en met spullen begon te gooien, is er hulp ingeroepen van collega's en zijn er twee extra mannelijke verpleegkundigen gekomen om te helpen. De commissie is van oordeel dat er in een dergelijke acute situatie niet altijd gehoor gegeven kan worden aan haar wens om niet door mannelijke verpleging te worden behandeld. De commissie constateert dat er zorgvuldig door de verpleging is gehandeld door eerst twee vrouwelijke verpleegkundigen bij klaagster te laten komen. De commissie komt tot de conclusie dat de bejegening van aangeklaagden zorgvuldig is.

De commissie verklaart dit klachtonderdeel derhalve **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1.: **ongegrond**

Klachtonderdeel 2.: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. W.P. Rijkse, voorzitter,
Dhr. drs. R. J.P. Hazewinkel, psychiater,
Dhr. drs. G.A. van Herk, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over klachtonderdeel 2 kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.